

Vett och etikett på IBG – En labbinstruktion

Innehåll

- 1 Välkommen till IBGs kurslaboratorier**
- 2 Lokaliteter**
 - 2.1 Labbrockar
 - 2.2 Klädskap
 - 2.3 Kursbibliotek
- 3 Ordningsregler**
- 4 Allmänna rutiner**
 - 4.1 Autoklaver och sterilskåp
 - 4.2 Disk
 - 4.3 Utspillda bakterier
 - 4.4 Lösningar och medier
 - 4.5 Trasig labbutrustning
- 5 Avfall**
 - 5.1 Allmänt
 - 5.2 Hantering av ej kontaminerat avfall:
 - 5.3 Hantering av kontaminerat avfall:
 - 5.4 Hantering av kemikalieavfall:
- 6 Säkerhet**
 - 6.1 Allmänt
 - 6.2 Åtgärder vid brand
 - 6.3 Åtgärder vid stänk i ögonen
 - 6.4 Arbete med kemikalier
 - 6.5 Arbete med flytande kväve
 - 6.6 Arbete med kanyler (injektionsnålar)
- 7 Laboratorieinstrument**
 - 7.1 Allmänt
 - 7.2 Automatpipetter
- 8 Laboratoriepersonal**

1 Välkommen till IBGs kurslaboratorier

Denna skrift innehåller anvisningar för laboratoriearbete på IBG. Läs igenom skriften innan du börjar första laborationen.

Förhoppningen är att vi ska höja säkerheten och trivseln på våra laboratorier. Är du osäker på något så tveka inte att fråga!

2 Lokaliteter

2.1 Labbrockar¹

Labbrock kan köpas av laboratoriepersonalen. Labbrock kan även hyras mot depositionsavgift på EBC.

2.2 Klädskåp

I A-korridorens plan 0 på BMC finns ett antal omklädningsrum med klädskåp. Tillträde till dessa rum sker med passerkort. Studenter som vill ha ett skåp kan kvittera ut passerkortet i BMC:s reception: B7, plan 1.

På EBC finns förvaringsskåp i källarplanet under laboratoriekorridoren. Märk ditt skåp med namn och kurs och ta med eget hänglås. Observera att skåpen ska tömmas vid vårterminens slut.

2.3 Kursbibliotek

Ett litet bibliotek finns på BMC hos laboratorieassistenterna. Där finns även låneinstruktioner uppsatta.

¹ Förkortningarna labb, labba och labbrock finns med som godkända förkortningar i Svenska akademiens ordlista (SAOL).

3 Ordningsregler

- Ytterkläder får inte förvaras på laboratoriet.
- Labbrock ska användas.
- Studenter ska laborera under tillsyn av amanuens eller laboratorieassistent.
- Mat och dryck får inte intas på laboratoriet.
- Var noggrann med handhygien och använd inte handskar utanför laboratoriet.
- Kontrollera att fönster är stängda vid hemgång. Släck lamporna.

4 Allmänna rutiner

4.1 Autoklaver och sterilskåp

Autoklaver och sterilskåp sköts av laboratoriepersonal. Ställ aldrig tillbaka öppnade kanistrar med mätpipetter eller liknande i förvaringsskåpen.

4.2 Disk

Diskvagn finns på varje laboratorium. Skölj och ta bort märkning på varor som ska diskas. Kom ihåg att inget kontaminerat får ställas på diskvagnen! Rör och glasmaterial innehållande bakterier ska avdödas med jodopax (använd handskar eftersom jodopax är allergent). Kontaminerade glaspipetter ställs i hinkar med 0,5 % virkonlösning.

4.3 Utspillda bakterier

Utspillda bakterier behandlas med 70 % sprit eller jodopax och torkas upp. För bänksterilisering används 70 % tvättsprit.

4.4 Lösningar och medier

Kurslärare eller amanuenser beställer lösningar och medier **i god tid** före kursstart. Fråga laboratoriepersonalen om något behövs!

4.5 Trasig labbutrustning

När du upptäcker att någon labbutrustning är trasig, ställ den på uppmärkt plats i labbet.

5 Avfall

5.1 Allmänt

Bedömning av vilket avfall som genereras ska ingå i planeringen av laborationen. Fråga amanuenserna eller laboratoriepersonalen om du är osäker på vad som är kontaminerat etc. Med kontaminerat avses sådant som innehåller mikroorganismer, virus, blod, samt sådant som är radioaktivt.

5.2 Hantering av ej kontaminerat avfall:

- Ej kontaminerade pappershanddukar, handskar, tomma förpackningar, eppendorfrör, pipettspetsar i plast etc, som ej är stickande eller skärande slängs i **papperskorg**.
- Pasteurpipetter, kanyler, skalpellblad, samt objektglas slängs i plastburkar/plastdunkar för stickande/skärande avfall. Fulla burkar samt pipettspetsar slängs i **blå kartong** (gäller labb på BMC)/**gul kartong** (gäller labb på EBC).
- Kontakta laboratoriepersonalen om stora glasvaror går sönder.

5.3 Hantering av kontaminerat avfall:

- Kontaminerade handskar, pappershanddukar, eppendorfrör, spetsar, plattor samt kontaminerat stickande/skärande material slängs i gul riskavfallskartong.

- Radioaktivt avfall: Märk en riskavfallskartong med radiaktejp samt typ av isotop. P-32 ska förvaras bakom plexiglas.
- Biologiskt avfall såsom små djur, organ, vävnader och blod går som riskavfall men läggs i en separat kartong som förvaras i frys.
- Överblivna bakteriekulturer avdödas med 10 % jodopax och hålls ut i vasken.

5.4 Hantering av kemikalieavfall:

- Kemikalier, t ex fenol, hålls i plastflaskor/dunkar och förvaras i dragskåp. Märk flaskorna noggrant med innehåll och datum.
- Blanda inte olika kemikalier utan att rådfråga amanuens eller laboratoriepersonal.
- Akrylamidgeler slängs i riskavfallskartonger.
- Inga frätande, brandfarliga eller giftiga ämnen får hållas i avloppet!

6 Säkerhet

6.1 Allmänt

Kontrollera placering för nöddusch, ögonsköljningsutrustning och brandpost samt utrymningsvägar. Amanuenserna har säkerhetsgenomgång med studenterna vid kursstart.

6.2 Åtgärder vid brand

- Rädda först dem som är i uppenbar fara.
- Larma brandförsvaret genom mobil 112, genom larmknappen eller genom telefon på universitetet 00 112.
- Varna övriga som hotas av branden.
- Släck branden om det bedöms möjligt.
- Utrym byggnaden och bege er till återsamlingsplatsen. Rosendalsgymnasiet för BMC och gräsplanen mot Norbyvägen för EBC.

- Använd ej hissar
- Stäng dörrar för att hindra rökspridning.
- Avdela om möjligt någon som möter brandförsvaret.

6.3 Åtgärder vid stänk i ögonen

- Använd ögondusch.
- Vid allvarligare fall kontakta ögonkliniken.

Kontaktlinser bör inte bäras på laboratoriet eftersom det kan medföra ökad risk för ögonskada.

6.4 Arbete med kemikalier

- Läs varningstexten innan du använder en kemikalie!
- Torka upp kemikaliespill.
- Farliga kemikalier som runnit ut på golv eller bänk täcks med absorptionsmedel, t.ex. vermikulit, och samlas upp i kartong för kemavfall. Kontakta laboratoriepersonalen.
- Arbeta i dragskåp samt använd skyddsglasögon och handskar.
- Vid fenolstänk på huden – spreja med PEG 400 och skölj noga med vatten.

6.5 Arbete med flytande kväve

- Använd speciella kvävetermosar för förvaring av flytande kväve. En vanlig termos kan explodera.
- Använd skyddsglasögon.

6.6 Arbete med kanyler (injektionsnålar)

- Efter användning ska skyddshylsan inte sättas tillbaka på kanylen.
- Kanylen ska slängas direkt i speciell avfallsbehållare.

7 Laboratorieinstrument

7.1 Allmänt

Fråga amanuenserna efter manual eller instruktion innan du använder ett instrument. Trasig utrustning ska märkas med felbeskrivning samt meddelas laboratoriepersonalen.

7.2 Automatpipetter

- Pipetten är ett precisionsinstrument. Hantera den varsamt!
- Förvara pipetten i sitt ställ.
- **Undvik att ta bort ejektorn.** Den fungerar som stöd för spets hållaren.
- Använd samma pipetter under en och samma laboration.
- Om pipetten känns trög eller annorlunda, lämna den till laboratoriepersonalen för service.

8 Laboratoriepersonal

På laboratoriet arbetar:

EBC:

Lilian Forsberg, lilian.forsberg@ibg.uu.se, 018 - 471 6431

Onta Wanderoy, onta.wanderoy@ibg.uu.se

Peter Lillhager, peter.lillhager@ibg.uu.se

BMC:

Maria Wilén, maria.wilen@ibg.uu.se, 018 - 471 4162

Onta Wanderoy, onta.wanderoy@ibg.uu.se

Peter Lillhager, peter.lillhager@ibg.uu.se

Intendent (arbetsrum på EBC):

Afsaneh Ahmadzadeh, afsaneh.ahmadzadeh@ibg.uu.se,

018 - 471 4125 / 070 - 42 50 113

Institutionstekniker (arbetsrum på BMC och EBC):

Mats Omarin, mats.omarin@ibg.uu.se,

018 - 471 4134 / 070 - 4250 114

Lägg trasig utrustning på
markerad plats på labb.